

FOREBYGGELSE OG BEKÆMPELSE AF SNEGLE

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Den usædvanlig lange periode med tørt og varmt vejr har hæmmet sneglene og reduceret bekæmpelsesbehovet væsentligt.

Den usædvanlig lange periode med tørt og varmt vejr har hæmmet sneglene og har reduceret bekæmpelsesbehovet væsentligt. Både parringen og æglægningen har været stærkt nedsat, ligesom mange snegle og æg er udtørret. Æggene er mere robuste for udtørring end selve sneglene. Fra æglægning til klækning forløber der ved 20 °C ca. 16 dage og ved 12 °C ca. 40 dage. De fleste år har agersnegle to generationer pr. år, i år formodes de kun at nå een.

I vinterraps vil risikoen for angreb af agersnegle derfor være lav i år. I vintersæd vil risikoen også være lav, men megen nedbør fremover kan opformere snegle, så følg derfor fortsat udviklingen i vintersæd.

I det følgende er en generel omtale af forebyggelse og bekæmpelse af snegleangreb. Hvor der ikke er risiko for angreb, er det selvfølgelig ikke nødvendigt med flere af de beskrevne forholdsregler.

FOREBYGGELSE OG BEKÆMPELSE AF SNEGLE

På lerjord men også på andre jordtyper skal man være opmærksom på evt. angreb af snegle. Der er risiko for angreb i vinterraps, vintersæd og andre efterårssåede afgrøder. Angreb er værst efter "fugtige" forfrugter såsom vinterraps, frøgræs, kløverfrø, kløvergræs og lignende.

Det er altafgørende at opdage sneglene tidligt, hvis der skal opnås en god bekæmpelse. Der bør ved risiko for angreb yderligere satses på at reducere snegleantallet ved jordbearbejdning, hvor det er muligt.

I marker med massive snegleforekomster skal det overvejes, om der i stedet skal dyrkes en

forårssået afgrøde.

Billede 1. Udvokset agersnegl. De nyklækkede snegle er kun få mm.

ANGREBSBILLEDE

I vinterraps æder sneglene af kim- og løvblade, mens frøene kun sjældent angribes. I vintersæd bliver både kerner og senere blade ædt. Tidlige angreb i vintersæd viser sig derfor som manglende fremspiring.

Billede 2-4. Angreb af agersnegle i henholdsvis vinterraps og vinterhvede.

UNDERSØG MARKEN

Undersøg snegleforekomsten både i markerne og i stubmarkerne efter høst, så risikoen for angreb i vinterraps og vintersæd og andre efterårssåede afgrøder kan vurderes i tide. Kig under planterester og ved rødderne. Der kan både være nyklækkede snegle på nogle få mm og udvoksede snegle på ca. 5 cm. Kig også efter snegleæg ved rødderne i stubben og andre hulrum i jorden. Snegleæg er glasklare, ca. 2 mm og lægges i dynger. Se billede 5. Kig også efter slimspor.

Fra praksis er der også gode erfaringer med at gå ud med en lygte sidst på aftenen, da sneglene især er fremme om natten.

Billede 5. Snegleæg ved rapsrod.

BRUG FÆLDER TIL AT OPDAGE SNEGLENE I TIDE

I engelske undersøgelser har man fundet, at den bedste metode til at opdage sneglene tidligt er at lægge fuldkornsmel eller knækkede hvedekerner ud under et bræt eller lignende, flere steder i marken. Metoden har også været undersøgt i Danmark, hvor metoden ikke klarede sig tilfredsstillende. De anvendte sneglefælder er således ikke løsningen til at monitorere snegleforekomsten. Det anbefales dog alligevel at opsætte nogle fældetyper af en slags for at

skærpe bevidstheden og opmærksomheden om snegleangreb, så evt. angreb opdages rettidigt. Der kan dog p.t. ikke anbefales specielle fældetyper, så udlægning af f.eks. en sæk, en halmballe eller lignende kan være ligeså godt, ligesom man efter høst kan grave i stubben og trække gamle planterødder op for at finde evt. snegle og snegleæg.

Der bør afhængig af arealet og variationen i jordtypen sættes flere sneglefælde op i marken. Der findes ingen tærskel for, hvor mange snegle man skal finde pr. sneglefælde pr. dag, før bekæmpelse skal iværksættes. Fra praksis lyder et gæt på, at hvis der indenfor få dage er mere end 8-10 snegle pr. fælde (sneglefælde A4 størrelse), så er der mange snegle.

Billede 6. Sneglefælde i form af en tallerken og hvedeklid. Der er her "fanget" 4 snegle.

SORT JORD I LÆNGST MULIG TID

Det anbefales ved risiko for angreb at holde jorden sort ved gentagne harvninger i længst mulig tid før etablering af vintersæd. Herved forstyrres sneglene, og fødegrundlaget forsvinder. Harvning har størst effekt under tørre forhold. Harvning før vintersæd kan medføre en mindre udsættelse af såtiden, men er en nødvendig foranstaltning ved store snegleforekomster. Vintersæden bør dog ikke sås sent, da udbyttet og "modstandskraften" mod snegle falder ved sen såning.

- Harv ikke så dybt, at eventuelle spildfrø af raps bliver nedmuldet og dermed hindres i at spire.
- Nedharvning af rapsspildplanter hæmmer også opformering af kålbrok.
- Kvikbekæmpelse før høst reducerer også sneglenes fødeudbud.

PLØJNING

Praktiske erfaringer har vist, at der ikke er større problemer med agersnegle ved pløjefri dyrkning, snarere tværtimod. Dette skyldes nok, at der foretages stubharvning efter høst, og at sneglene har dårligere bevægelsesmuligheder i jorden (færre porer), når pløjning undlades. Endvidere er det en forudsætning, at der ikke sås for overfladisk, og at sårillerne bliver tildækket.

På meget svær jord bliver jorden ofte meget knoldet ved pløjning, hvilket fremmer sneglene. På svær lerjord kan det være en fordel at undlade pløjning og i stedet stubharve flere gange, da det kan være vanskeligt at pakke jorden tilstrækkeligt efter pløjning.

FLERE SNEGLE VED GRUBBESÅNING

Der er større problemer med snegle, hvor der er grubbesået. Dette skyldes, at jorden som regel var urørt indtil såningen, og at rapsen er koncentreret i få rækker med et hulrum under, hvor sneglene lettere kan bevæge sig. Risikoen for snegleangreb ved grubbesåning kan reduceres ved at harve før grubbesåning.

JORDEN SKAL PAKKES

Det er vigtigt, at jorden straks pakkes sammen efter pløjningen, så der ikke opstår hulrum, hvor sneglene kan opholde sig. Et relativt begrænset antal snegle med gode muligheder for at bevæge sig i jorden, forårsager større skade end mange snegle med dårlige bevægelsesmuligheder.

SÅDYBDE

Overfladisk såning øger risikoen for, at sneglene æder udsæden. I forsøg er kerneangrebet i

hvede blevet reduceret med ca. 70 pct. ved at øge sådybden fra 2 cm til 4 cm.

Tidlig såning og dermed hurtig fremspiring er en fordel, da der her er større chance for, at kornet overlever et snegleangreb. I raps sker angrebene oftest først fra fremspiring.

BEKÆMPELSE

I tabel 1 ses en oversigt over godkendte midler og anbefalede doser. Der er kun et aktivstof til rådighed nemlig jernfosfat, som indgår i alle produkter.

Agros Pro Sneglekorn og ATR Sneglekorn er identisk med Sluxx HP.

Der er ikke angivet nogen anbefalet dosis for Ferrex, fordi midlet i landsforsøg og andre udførte forsøg har givet svagere effekt end Sluxx HP. Firmaet har nu skiftet til linseformede granulater, men der er ikke udført forsøg, der belyser, om dette forbedrer effekten af Ferrex.

Se også [Resultater af landsforsøg med sneglebekæmpelse i hvede](#).

Ironmax Pro er blevet godkendt for nyligt, men firmaet oplyser, at midlet først markedsføres til sæson 2019. Forsøgsresultater med Ironmax Pro modtages først fra firmaet i september, hvorfor anbefalet dosis er sat i parentes.

Sørg for at få sneglemiddel hjem i god tid, hvis der forventes angreb.

I tabel 1 ses anbefalede doser. Den "rigtige" dosis afhænger dog af antallet af snegle. Da antallet er svært at fastlægge, kan det være aktuelt at anvende en dosis i den lave ende og gentage behandlingen, hvis sneglekornene hurtigt forsvinder. Det er dog vigtigt dagen efter at følge op på behandlingen, så en evt. 2. behandling ikke kommer for sent. Hold øje med, hvor hurtigt granulaterne bliver ædt op.

I nogle marker kan man nøjes med rand- eller pletbehandling.

Den iberiske skovsnegl, også kaldet "dræbersnegl", er større end agersneglen og kræver lidt højere doser. Den iberiske skovsnegl optræder også som skadedyr i landbrugsafgrøder, men agersneglen er langt hyppigere.

Sneglene stopper fødeoptagelsen efter indtagelse af jernfosfat og skjuler sig i jorden, hvor de dør. Der vil derfor ikke kunne ses døde snegle efter behandlingen. Firmaerne angiver, at granulaterne kan tåle gentagen nedbør, og at effekten er intakt op til 4-6 uger efter behandlingen, men tjek dette.

Angreb af agersnegle kan fortsætte langt hen på efteråret. Først ved flere nætter med stærkere nattefrost går aktiviteten i stå.

Blåsten og melkalk er ikke godkendt til bekæmpelse af agersnegle.

Tabel 1. Oversigt over godkendte sneglemidler og anbefalet dosis.

Middel	Indhold af aktivt	Godkendt normaldosis,	Anbefalet dosis,	Granulater pr. m2 ved	Kr. pr. kg inkl. afgift	Pris ved anbefalet dosis, kr./ha inkl.
--------	-------------------	-----------------------	------------------	-----------------------	-------------------------	--

	stof, g/kg	landbrug kg/ha	kg/ha	anbefalet dosis	ekskl. moms	afgift ekskl. moms
Sluxx HP/Agros Pro Sneglekorn/ATR Sneglekorn	24,2	7	4-5	34-43	34-38	144-80
Ferrex**	25,0	6	(min. 4-5)	40-50	44	min. 176-220
Ironmax Pro*	24,2	7	(4-5)	24-30	-	-

*** MARKEDSFØRES FØRST TIL SÆSON 2019.** SE TEKST.**

BEKÆMPELSESTIDSPUNKT

Det tager tid, før sneglene finder og æder sneglegranulaterne, hvorfor virkningen indtræder langsommere end for tidligere godkendte midler. En forudsætning for en god bekæmpelse er derfor, at man opdager sneglene meget tidligt.

Det kan derfor være aktuelt at sprede sneglekornene straks efter såning. Forsøg har vist svingende effekt ved iblanding af granulater i såsæden. Årsagen til den dårligere effekt ved iblanding angives at være, at snegle har sværere ved at finde sneglekornene ved iblanding i såsæden.

Bekæmpelse allerede i stubben af forfrugten kan også være aktuel, men der er ikke udført forsøg hermed.

I praksis er set mange eksempler på dårlig effekt ved for sen bekæmpelse trods høje doser af sneglemidler og flere behandlinger. Er man kommet for sent, og der er kraftige angreb, er omsåning oftest en bedre løsning end at ofre mange penge på sneglekorn og alligevel få dårlig effekt.

SKAL DER I STEDET SÅS VÅRSÆD?

Ved meget store forekomster af agersnegle i stubben bør det overvejes, om der skal sås vårsæd eller andre forårssåede afgrøder. Snegleproblemer i vårsæd er nemlig kun relativt sjældent et problem, og omkostningerne til sneglebekæmpelse er relativt store, ligesom det kan være vanskelig at opnå en effektiv bekæmpelse.

Kontakt din lokale rådgivningsvirksomhed, hvis du vil vide mere om dette emne.